

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

14 augustus 2007

BUITENGEWONE ZITTING 2007

WETSVOORSTEL

tot wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur, de wet van 12 januari 1989 tot regeling van de wijze waarop de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Brusselse leden van de Vlaamse Raad verkozen worden en de wet van 6 juli 1990 tot regeling van de wijze waarop de Raad van de Duitstalige Gemeenschap wordt verkozen, om stemrecht toe te kennen aan de Belgen die in het buitenland verblijven, voor de verkiezing van respectievelijk het Vlaams Parlement, de Waalse Gewestraad en de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Raad van de Duitstalige Gemeenschap

(ingediend door de heer Daniel Bacquelaine, mevrouw Corinne De Permentier, de heer François-Xavier de Donnea, mevrouw Jacqueline Galant en de heer Daniel Ducarme)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

14 août 2007

SESSION EXTRAORDINAIRE 2007

PROPOSITION DE LOI

modifiant la loi ordinaire du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'État, la loi du 12 janvier 1989 réglant les modalités de l'élection du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale et des membres bruxellois du Conseil flamand et la loi du 6 juillet 1990 réglant les modalités de l'élection du conseil de la Communauté germanophone, en vue d'octroyer le droit de vote aux Belges résidant à l'étranger pour l'élection du Conseil régional wallon et du Parlement flamand, du Conseil régional bruxellois et du Conseil de la Communauté germanophone

(déposée par M. Daniel Bacquelaine, Mme Corinne De Permentier, M. François-Xavier de Donnea, Mme Jacqueline Galant et M. Daniel Ducarme)

cdH	:	centre démocrate Humaniste	
CD&V-N-VA	:	Christen-Democratisch en Vlaams/Nieuw-Vlaamse Alliantie	
Ecolo-Groen!	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen	
FN	:	Front National	
LDD	:	Lijst Dedecker	
MR	:	Mouvement Réformateur	
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten	
PS	:	Parti Socialiste	
sp.a - spirit	:	Socialistische partij anders - sociaal, progressief, internationaal, regionalistisch, integraal-democratisch, toekomstgericht.	
VB	:	Vlaams Belang	

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 52 0000/000 :	Parlementair document van de 52 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 52 0000/000 :	Document parlementaire de la 52 ^{ème} législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA :	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA :	Questions et Réponses écrites
CRIV :	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)	CRIV :	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
CRABV :	Beknopt Verslag (blauwe kaft)	CRABV :	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
CRIV :	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)	CRIV :	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
PLEN :	Plenum	PLEN :	Séance plénière
COM :	Commissievergadering	COM :	Réunion de commission
MOT :	moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT :	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Bestellingen :	Commandes :
Natieplein 2	Place de la Nation 2
1008 Brussel	1008 Bruxelles
Tel. : 02/ 549 81 60	Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be	www.laChambre.be
e-mail : publicaties@deKamer.be	e-mail : publications@laChambre.be

SAMENVATTING

Met dit wetsvoorstel wordt de toepassing van de regels die bij de jongste parlementsverkiezingen voor de in het buitenland verblijvende Belgen van kracht zijn geworden, uitgebreid tot de overige verkiezingen.

RÉSUMÉ

La présente proposition entend étendre l'application des règles de vote par les Belges à l'étranger entrées en vigueur à l'occasion des dernières élections législatives aux autres scrutins.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel neemt de tekst over van wetsvoorstel DOC 51 0276/001, waarbij de nodige aanpassingen werden aangebracht, rekening houdend met de wet van 13 februari 2007.

Naar aanleiding van de parlementsverkiezingen van 18 mei 2003, werden tal van in de vorige zittingsperiode ingevoerde aanpassingen van ons kiesstelsel voor het eerst toegepast. Daarbij denken we aan de provinciale kieskringen, de kiesdrempel of het uittesten van het ticketingsysteem. Bij de verkiezingen van 18 mei werd echter nog een andere belangrijke wijziging ingevoerd: dankzij een nieuwe regeling konden de in het buitenland verblijvende Belgen hun stem in betere omstandigheden uitbrengen dan voordien het geval was.

Wij menen dat die doelstelling ten volle is bereikt. De cijfers tonen het aan: in juni 1999 zijn slechts 18 uitgeweken Belgen erin geslaagd hun stem uit te brengen; deze keer hebben meer dan 114.000 in het buitenland verblijvende Belgen aan de verkiezing deelgenomen. Die stijging is op zijn minst veelzeggend: afgezien van de absolute cijfers stellen we met genoeg vast dat met de nieuwe regeling meer dan één op twee in het buitenland verblijvende kiezers naar de stembus is gekomen (in de verschillende diplomatieke posten waren 215.700 Belgen ouder dan 18 jaar ingeschreven). Ten opzichte van in grootte vergelijkbare landen zoals Nederland of Zwitserland behaalt België dus een uitstekende plaats. Van de 257.000 in het buitenland verblijvende Nederlanders brachten er immers slechts 30.000 hun stem uit, en van de 320.000 in het buitenland geregistreerde Zwitsers namen er slechts 78.000 deel aan de laatste stembusgang.

De door de vorige regering bedachte regeling is dus betrouwbaar. De kans is groot dat ze bij de volgende verkiezingen nog meer Belgische onderdanen zal aanzetten om te gaan stemmen. Het ligt immers voor de hand dat de verschillende betrokken partijen moeten wennen aan het idee om vanuit het buitenland te stemmen en dat men met de betrokken procedures ervaring moet opdoen vooraleer de regeling haar maximumrendement bereikt.

De regeling geldt momenteel echter alleen voor de parlementsverkiezingen. Rekening houdend met de gewettigde eisen van de *Union francophone des Belges à l'étranger* (UFBE) en de standpunten van de belangrijkste Franstalige politieke organisaties, lijkt

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi reprend le texte de la proposition DOC 51 0276/001, moyennant les adaptations nécessaires, compte tenu de la loi du 13 février 2007.

Les élections législatives du 18 mai 2003 ont été l'occasion de tester pour la première fois une multitude d'aménagements apportés à notre système électoral durant la précédente législature. Nous songeons aux circonscriptions provinciales, au seuil électoral, ou encore aux expérimentations en matière de *ticketing*. Mais le scrutin du 18 mai recelait un autre changement majeur, à savoir l'introduction d'un système nouveau permettant aux Belges résidant à l'étranger d'émettre leurs suffrages dans de meilleures conditions que celles prévalant jusqu'alors.

À notre estime cet objectif a été pleinement atteint. À témoin, on précisera que, comparativement aux 18 expatriés qui avaient réussi à voter en juin 1999, ce sont cette fois plus de 114.000 belges de l'étranger qui ont pris part au scrutin. L'avancée est pour le moins significative, d'autant qu'au-delà du chiffre absolu, il faut se réjouir du fait que le nouveau mécanisme a amené aux urnes plus d'un électeur expatrié sur deux, si l'on prend comme référence les 215.700 Belges de plus de 18 ans immatriculés dans nos différents postes diplomatiques. Par rapport à des pays de taille comparable, comme les Pays-bas ou la Suisse, ce taux «d'efficacité» nous place en excellente position. Les Néerlandais n'étaient en effet que 30.000 à voter sur 257.000 expatriés, alors que seuls 78.000 des 320.000 Suisses enregistrés à l'étranger ont pris part au dernier scrutin.

Le système imaginé par le précédent gouvernement est donc fiable. Gageons qu'il séduira encore davantage de ressortissants belges lors des prochains scrutins. Il paraît en effet évident que le concept d'un vote depuis l'étranger et que les procédures qui le mettent en œuvre nécessitent accoutumance et expérience de la part des différents intervenants pour atteindre leur efficacité maximale.

Reste que le système n'est, pour l'instant, en vigueur que pour les élections législatives. Nous fondant sur les légitimes revendications de l'Union francophone des Belges à l'étranger (UFBE) et sur les positions émises par les principales formations politiques francophones, il

het ons in het kader van het federaal bestel noodzakelijk en logisch die leemte op te vullen en de in het buitenland verblijvende Belgen stemrecht te verlenen voor de verkiezing van de raden van de verschillende deelgebieden. Die buitenlandse Belgen tonen immers duidelijk interesse; zij moeten bijgevolg het recht krijgen mee te bepalen wie wordt gekozen en moeten mee hun stempel kunnen drukken op de totstandkoming van de beleidskeuzes van de gewesten en de gemeenschappen waartoe ze behoren. In dat opzicht mag er volgens ons geen enkel onderscheid bestaan tussen enerzijds de parlementsverkiezingen en anderzijds de verkiezingen van de gewest- en gemeenschapsraden en die van het Europees Parlement.

In die visie moet de stemregeling voor de in het buitenland verblijvende Belgen tegen de verschillende geplande verkiezingen zijn uitgebreid. *Mutatis mutandis* moet de regeling worden afgestemd op die welke bij de jongste parlementsverkiezingen haar nut heeft bewezen. Dat betekent dat de Belgen in het buitenland hun stem dus op vijf manieren kunnen uitbrengen: persoonlijk of bij volmacht in België, persoonlijk of bij volmacht in de diplomatieke of consulaire beroepspost, of per brief. Ter informatie vermelden wij hier enkele cijfers voor de verkiezingen van 18 mei: 67% van de buitenlandse kiezers heeft per brief gestemd, 19% in België, persoonlijk of bij volmacht, en 14% persoonlijk of bij volmacht in een ambassade of consulaat.

De beoogde uitbreiding zou betrekking hebben op vijf verkiezingen: die van de Waalse Gewestraad, die van het Vlaams Parlement, die van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, die van de Raad van de Duitstalige Gemeenschap en, tot slot, die van het Europees Parlement.

Uit wetgevingstechnisch oogpunt vereist de uitbreiding de aanneming van twee wetten, waarbij vijf vigerende teksten worden gewijzigd. De eerste (bijzondere) wet wijzigt de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, inzake de vereiste voorwaarden om kiezer te zijn; de andere tekst behelst de verschillende wijzen waarop men in de praktijk bij de vier beoogde verkiezingen zijn stem kan uitbrengen.

nous apparaît nécessaire et logique, dans le cadre d'un système fédéral, de remédier à cette lacune et d'octroyer le droit de vote aux expatriés pour l'élection des conseils des différentes entités fédérées. En effet, les Belges résidant à l'étranger ont un intérêt manifeste et, partant, doivent se voir reconnaître un droit à participer au choix des élus, et donc au façonnage des options politiques préfigurant la destinée des régions et des communautés dont ils relèvent. Il n'y a, à notre estime, aucune distinction à pratiquer sur ce plan entre, d'une part, les élections législatives et, d'autre part, les élections visant la composition des conseils de communauté et de région et du Parlement européen.

Dans cette optique, il convient d'étendre l'application du mécanisme de vote des Belges depuis l'étranger pour les différentes élections. *Mutatis mutandis*, l'idée est de s'aligner sur le système qui vient de faire ses preuves lors des législatives. On opérerait donc, ici aussi, pour les cinq alternatives offertes aux expatriés pour émettre leur vote: le vote en personne ou par procuration en Belgique, le vote en personne ou par procuration dans le poste diplomatique ou consulaire de carrière ou encore le vote par correspondance. À titre informatif, on précisera que, pour les élections du 18 mai, 67% des votants se sont exprimés par correspondance, 19% en personne ou par procuration en Belgique et 14% personnellement ou par mandataire dans une ambassade ou un consulat de carrière.

Cinq scrutins seraient visés par l'extension envisagée: l'élection du Conseil régional wallon, l'élection du Parlement flamand, l'élection du Conseil régional bruxellois, l'élection du Conseil de la Communauté germanophone et, enfin, l'élection du Parlement européen.

D'un point de vue légistique, il convient d'adopter 2 lois modifiant 5 textes en vigueur. La première, spéciale, modifie les lois spéciales du 8 août 1980 de réformes institutionnelles et du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises quant aux conditions requises pour être électeur. L'autre texte traite des différentes modalités pratiques d'expression du suffrage pour chacune des élections envisagées.

ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Aangezien de geplande wijzigingen in deze tekst betrekking hebben op de wijze waarop de gewest- en gemeenschapsraden worden verkozen, moet dit wetsvoorstel overeenkomstig artikel 83 van de Grondwet wijzen op de noodzaak de tekst aan te nemen met naleving van artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2, 3 en 5

De vereiste voorwaarden om bij de diverse gewestverkiezingen kiesgerechtigd te zijn, staan vermeld in bijzondere wetten. Overeenkomstig het systeem van verwijzing naar het Kieswetboek dat in de verschillende gewijzigde regelgevingen wordt gebruikt, breidt dit wetsvoorstel de toepassing van de artikelen 180 tot 180septies uit door stelselmatig te verwijzen naar de voor elke raad specifieke tekst. Er is met zorg op toegezien de aandacht van de gebruikers van de tekst te vestigen op de aan te brengen aanpassingen om de referentietekst te laten overeenstemmen met het voor elke verkiezing specifieke terminologische karakter.

Art. 4

De vereiste voorwaarden om bij de verkiezing van de Raad van de Duitstalige Gemeenschap kiesgerechtigd te zijn, staan vermeld in een gewone wet. Het referentieartikel wordt dus gewijzigd om de Belgisch burgers te beogen die zijn ingeschreven in de bevolkingsregisters in de Belgische diplomatieke of consulaire beroeps-posten.

Art. 6

Dit artikel bepaalt dat de nieuwe regeling in werking treedt uiterlijk bij de algehele vernieuwing van de diverse raden en parlementen.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 1er

Compte tenu du fait que les modifications envisagées dans le présent texte visent les modalités d'élection des conseils de régions et de communauté, il importe, conformément à l'article 83 de la Constitution, que la présente proposition de loi renseigne de la nécessité de voir le texte adopté dans le respect de l'article 77 de la Constitution.

Art. 2, 3 et 5

Les conditions requises pour être électeur lors des différentes élections régionales figurent dans des lois spéciales. Conformément au système de renvoi au Code électoral utilisé dans les différentes législations modifiées, la présente proposition étend l'application des articles 180 à 180septies, en y faisant systématiquement référence à partir des législations propres à chaque conseil. Il est pris soin d'attirer l'attention des destinataires des textes sur les quelques ajustements à pratiquer pour que la législation de référence colle aux spécificités terminologiques de chaque élection.

Art. 4

Les conditions requises pour être électeur lors de l'élection du Conseil de la Communauté germanophone figure dans une loi ordinaire. L'article de référence est donc modifié, afin de viser les citoyens belges inscrits dans le registre de population des postes diplomatiques ou consulaires de carrière.

Art. 6

Cet article fixe l'entrée en vigueur du nouveau dispositif au plus tard à la date du renouvellement intégral des différents conseils et parlements.

Daniel BACQUELAINE (MR)
Corinne DE PERMENTIER (MR)
François-Xavier de DONNEA (MR)
Jacqueline GALANT (MR)
Daniel DUCARME (MR)

WETSVOORSTEL**HOOFDSTUK I****Algemene bepaling****Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

HOOFDSTUK II**Wijzigingen aan de wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur****Art. 2**

In boek I van de wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur wordt een nieuw hoofdstuk *IIbis* ingevoegd, met als opschrift «Stemming van de Belgen in het buitenland», houdende artikelen *27bis* en *27ter*, luidend als volgt:

«HOOFDSTUK IIBIS**Stemming van de Belgen in het buitenland**

Art. *27bis*. — De artikelen 180 tot 180*septies* van het Kieswetboek zijn van toepassing op de verkiezing van de Raad, met uitzondering van § 6, eerste en tweede lid, van artikel 180*bis*, van § 4, tweede lid, van artikel 180*quinquies* en van § 5, vierde lid, van artikel 180*septies*, met dien verstande dat:

- in artikel 180, eerste en vijfde lid, de verwijzing naar artikel 1 wordt vervangen door een verwijzing naar artikel 25, § 1, eerste en tweede lid van de bijzondere wet;
- in artikel 180*bis*, § 4, derde lid, de verwijzing naar artikel 10, § 1, eerste lid, wordt vervangen door een verwijzing naar artikel 2 van deze wet;
- in artikel 180*ter*, eerste lid, en in artikel 180*quinquies*, § 1, eerste lid, de verwijzing naar artikel 107 telkens wordt vervangen door een verwijzing naar de artikelen 9 en 10 van deze wet;

- in artikel 180*bis*, § 1, eerste lid, de woorden «van de federale Wetgevende Kamers» worden vervangen door de woorden «van de Raad»;
- in artikel 180*bis*, § 4, derde lid, de woorden «naar de voorzitter van het kieskringhoofdbureau en naar de voorzitter van het provinciehoofdbureau» worden

PROPOSITION DE LOI**CHAPITRE PREMIER****Disposition générale****Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

CHAPITRE II**Modifications à la loi du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'État****Art. 2**

Est inséré, dans le livre premier de loi du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'État, un chapitre *IIbis* nouveau intitulé «Vote des Belges résidant à l'étranger», comprenant les articles *27bis* et *27ter* rédigé comme suit:

«CHAPITRE IIBIS**Vote des Belges résidant à l'étranger**

Art. *27bis*. — Les articles 180 à 180*septies* du Code électoral sont applicables à l'élection du Conseil, à l'exception du § 6, alinéas 1er et 2 de l'article 180*bis*, du § 4, alinéa 2, de l'article 180*quinquies* et du § 5, alinéa 4, de l'article 180*septies*.

Toutefois, pour cette application, il y a lieu de remplacer:

- aux alinéas 1er et 5 de l'article 180, la référence à l'article 1er, par une référence à l'article 25, § 1er, alinéas 1er et 2 de la loi spéciale;
- à l'alinéa 3 du § 4 de l'article 180*bis*, la référence à l'article 10, § 1er, alinéa 1er, par une référence à l'article 2 de la présente loi;
- à l'alinéa 1er de l'article 180*ter* et à l'alinéa 1er du § 1er de l'article 180*quinquies*, la référence à l'article 107 par une référence aux articles 9 et 10 de la présente loi;

lire:

- à l'alinéa 1er du § 1er de l'article 180*bis*, au lieu des mots «des Chambres législatives», les mots «du Conseil»;
- à l'alinéa 3 du § 4 de l'article 180*bis*, au lieu des mots «au président du bureau principal de circonscription et au président du bureau principal de province»,

vervangen door de woorden «naar de voorzitter van het kieskringhoofdbureau»;

– in artikel 180quinquies, § 2, eerste lid, de woorden «de voorzitter van het kieskringhoofdbureau, voor de verkiezing van de Kamer van volksvertegenwoordigers, en de voorzitter van het provinciehoofdbureau bedoeld in artikel 94bis, § 2, voor de verkiezing van de Senaat» worden vervangen door de woorden «de voorzitter van het kieskringhoofdbureau», en de woorden «de stembiljetten voor elk van de twee wetgevende kamers» worden vervangen door de woorden «de stembiljetten voor de Raad»;

– in artikel 180quinquies, § 6, eerste lid, de woorden «voor elk van de kieskringen, wat de verkiezing van de Kamer van volksvertegenwoordigers betreft, en voor elk van de colleges, wat de verkiezing van de Senaat betreft», worden vervangen door de woorden «wat de verkiezing van de Raad betreft», en de woorden «hetzij de voorzitter van het kieskringhoofdbureau, hetzij de voorzitter van het provinciehoofdbureau bedoeld in artikel 94bis, § 2» worden vervangen door de woorden «de voorzitter van het kieskringhoofdbureau»;

– in artikel 180quinquies, § 6, tweede lid, de woorden «naar hetzij de voorzitter van het kieskringhoofdbureau, hetzij de voorzitter van het collegehoofdbureau, naargelang het gaat om de resultaten voor de Kamer van volksvertegenwoordigers of de resultaten voor de Senaat», worden vervangen door de woorden «naar de voorzitter van het kieskringhoofdbureau», en de woorden «de voorzitter van het kieskringhoofdbureau en de voorzitter van het collegehoofdbureau» worden vervangen door de woorden «de voorzitter van het kieskringhoofdbureau»;

– in artikel 180septies, § 1, eerste lid, de woorden «de voorzitter van het kieskringhoofdbureau, voor de verkiezing van de Kamer van volksvertegenwoordigers, en de voorzitter van het provinciehoofdbureau bedoeld in artikel 94bis, § 2», worden vervangen door de woorden «de voorzitter van het kieskringhoofdbureau»;

– in artikel 180septies, § 1, eerste lid, 4°, de woorden «modellen Ibis-a en Ibis-b» worden vervangen door de woorden «Ibis-a»;

– in artikel 180septies, § 1, derde lid, de woorden «de kieskringhoofdbureaus en de provinciehoofdbureaus» worden vervangen door de woorden «de kieskringhoofdbureaus»;

– in artikel 180septies, § 4, eerste lid, de woorden «De voorzitter van het kieskringhoofdbureau of de voorzitter van het provinciehoofdbureau naargelang het gaat om de verkiezing voor de Kamer van volksvertegenwoordigers of voor de Senaat» worden vervangen door de woorden «De voorzitter van het kieskringhoofdbureau»;

– in artikel 180septies, § 5, de woorden «de voorzitter van het kieskringhoofdbureau en de voorzitter van het provinciehoofdbureau» telkens worden vervangen

les mots «au président du bureau principal de circonscription»;

– à l'alinéa 1er du § 2 de l'article 180quinquies, au lieu des mots «le président du bureau principal de la circonscription, pour l'élection de la Chambre des représentants, et le président du bureau principal de province visé à l'article 94bis, § 2, pour l'élection du Sénat, les mots «le président du bureau principal de la circonscription» et au lieu des mots «les bulletins de vote pour chacune des chambres législatives», les mots «les bulletins de vote pour le Conseil»;

– à l'alinéa 1er du § 6 de l'article 180quinquies, au lieu des mots «en ce qui concerne l'élection à la Chambre des représentants, et pour chacun des collèges, en ce qui concerne l'élection au Sénat», les mots «en ce qui concerne l'élection au Conseil», et au lieu des mots «soit par le président du bureau principal de circonscription, soit par le président du bureau principal de province visé par l'article 94bis, § 2», les mots «par le président du bureau principal de circonscription»;

– à l'alinéa 2 du § 6, de l'article 180quinquies, au lieu des mots «soit au président du bureau principal de circonscription, soit au président du bureau principal de collège selon qu'il s'agit des résultats pour la Chambre des représentants ou des résultats pour le Sénat», les mots «au président du bureau principal de la circonscription» et au lieu des mots «au président du bureau principal de circonscription et au président du bureau principal de collège», les mots «au président du bureau principal de circonscription» ;

– à l'alinéa 1er du § 1er de l'article 180septies, au lieu des mots «le président du bureau principal de circonscription en ce qui concerne la Chambre des représentants et le président du bureau principal de province visé par l'article 94bis, § 2», les mots «le président du bureau principal de circonscription»;

– à l'alinéa 1er, 4°, du § 1er de l'article 180septies, au lieu des mots «modèles Ibis-a et Ibis-b», les mots «Ibis-a»;

– à l'alinéa 3 du § 1er de l'article 180septies, au lieu des mots «les bureaux principaux de circonscription et de province», les mots «les bureaux principaux de circonscription»;

– à l'alinéa 1er du § 4 de l'article 180septies, au lieu des mots «le président du bureau principal de circonscription et le président du bureau principal de province selon qu'il s'agit de l'élection pour la Chambre des représentants ou pour le Sénat», les mots «le président du bureau principal de circonscription»;

– au § 5 de l'article 180septies, à chaque fois, au lieu des mots «le président du bureau principal de circonscription et le président du bureau principal de

door de woorden «de voorzitter van het kieskringhoofdbureau»;

- in artikel 180septies, § 5, derde lid, de woorden «van deze kieskring of van deze provincie» worden vervangen door de woorden «van deze kieskring»;
- in artikel 180septies, § 5, zesde lid, de woorden «de kieskring of het college» worden vervangen door de woorden «de kieskring».

Art. 27ter. — Het bij het Kieswetboek gevoegde model *Ibis-a*, waarnaar wordt verwezen in artikel 180septies, § 1, eerste lid, 4°, is van toepassing op de verkiezing van de Raad. Het opschrift van het model moet worden gelezen als betrekking hebbende op de verkiezing van de Raad.».

HOOFDSTUK III

Wijziging van de wet van 12 januari 1989 tot regeling van de wijze waarop de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Brusselse leden van de Vlaamse Raad verkozen worden

Art. 3

In titel II van de wet van 12 januari 1989 tot regeling van de wijze waarop de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Brusselse leden van de Vlaamse Raad verkozen worden, wordt een nieuw hoofdstuk *Vbis* ingevoegd, met als opschrift «Stemming van de Belgen in het buitenland». Die titel omvat de artikelen 21bis en 21ter, luidend als volgt:

«HOOFDSTUK IIBIS

Stemming van de Belgen in het buitenland

Art. 21bis. — De artikelen 180 tot 180septies van het Kieswetboek zijn van toepassing op de verkiezing van de Raad, met uitzondering van § 6, eerste en tweede lid van artikel 180bis, van § 4, tweede lid van artikel 180quinquies en van § 5, vijfde lid, van artikel 180septies, met dien verstande dat:

- in artikel 180, eerste en vijfde lid, de verwijzing naar artikel 1 wordt vervangen door een verwijzing naar artikel 13 van de bijzondere wet;
- in artikel 180bis, § 4, derde lid, de verwijzing naar artikel 10, § 1, eerste lid, wordt vervangen door een verwijzing naar artikel 3 van deze wet;

province», les mots «le président du bureau principal de circonscription»;

- à l'alinéa 3 du § 5 de l'article 180septies, au lieu des mots «de cette circonscription ou de cette province», les mots «de cette circonscription»;
- à l'alinéa 6 du § 5 de l'article 180septies, au lieu des mots «la circonscription ou le collège», les mots «la circonscription».

Art. 27ter. — Le modèle *Ibis-a* auquel fait référence l'article 180septies, § 1er, alinea 1er, 4° et annexé au Code électoral est applicable à l'élection du Conseil. L'intitulé du modèle doit être lu comme visant l'élection du Conseil.».

CHAPITRE III

Modification à la loi du 12 janvier 1989 réglant les modalités de l'élection du Conseil de la région de Bruxelles-capitale et des membres bruxellois du Conseil flamand

Art. 3

Est inséré, dans le titre II de loi du 12 janvier 1989 réglant les modalités de l'élection du Conseil de la région de Bruxelles-capitale et des membres bruxellois du Conseil flamand, un chapitre *Vbis* nouveau intitulé «Vote des Belges résidant à l'étranger». Ce titre comprend les articles 21bis et 21ter rédigé comme suit:

«CHAPITRE IIBIS

Vote des Belges résidant à l'étranger

Art. 21bis. — Les articles 180 à 180septies du Code électoral sont applicables à l'élection du Conseil, à l'exception du § 6, alinéas 1er et 2, de l'article 180bis, du § 4, alinéa 2, de l'article 180quinquies et du § 5, alinéa 5, de l'article 180septies.

Toutefois pour cette application, il y a lieu de :

remplacer:

- aux alinéas 1er et 5 de l'article 180, la référence à l'article 1er par une référence à l'article 13 de la loi spéciale;
- à l'alinéa 3 du § 4 de l'article 180bis, la référence à l'article 10, § 1er, alinéa 1er, par une référence à l'article 3 de la présente loi;

– in artikel 180ter, eerste lid, en in artikel 180quinquies, § 1, eerste lid, de verwijzing naar artikel 107 telkens wordt vervangen door een verwijzing naar de artikelen 7 en 8 van deze wet;

– in artikel 180bis, § 1, eerste lid, de woorden «van de federale Wetgevende Kamers» worden vervangen door de woorden «van de Raad»;

– in artikel 180bis, § 4, derde lid, de woorden «naar de voorzitter van het kieskringhoofdbureau en naar de voorzitter van het provinciehoofdbureau» worden vervangen door de woorden «naar de voorzitter van het gewestbureau»;

– in artikel 180quinquies, § 2, eerste lid, de woorden «de voorzitter van het kieskringhoofdbureau, voor de verkiezing van de Kamer van volksvertegenwoordigers, en de voorzitter van het provinciehoofdbureau bedoeld in artikel 94bis, § 2, voor de verkiezing van de Senaat» worden vervangen door de woorden «de voorzitter van het gewestbureau», en de woorden «de stembiljetten voor elk van de twee wetgevende kamers» worden vervangen door de woorden «de stembiljetten voor de Raad»;

– in artikel 180quinquies, § 6, eerste lid, de woorden «voor elk van de kieskringen, wat de verkiezing van de Kamer van volksvertegenwoordigers betreft, en voor elk van de colleges, wat de verkiezing van de Senaat betreft», worden vervangen door de woorden «voor de kieskring», en de woorden «hetzij de voorzitter van het kieskringhoofdbureau, hetzij de voorzitter van het provinciehoofdbureau bedoeld in artikel 94bis, § 2» worden vervangen door de woorden «de voorzitter van het gewestbureau»;

– in artikel 180quinquies, § 6, tweede lid, de woorden «naar hetzij de voorzitter van het kieskringhoofdbureau, hetzij de voorzitter van het collegehoofdbureau, naargelang het gaat om de resultaten voor de Kamer van volksvertegenwoordigers of de resultaten voor de Senaat», worden vervangen door de woorden «naar de voorzitter van het gewestbureau», en de woorden «de voorzitter van het kieskringhoofdbureau en de voorzitter van het collegehoofdbureau» worden vervangen door de woorden «de voorzitter van het gewestbureau»;

– in artikel 180septies, § 1, eerste lid, de woorden «de voorzitter van het kieskringhoofdbureau, voor de verkiezing van de Kamer van volksvertegenwoordigers, en de voorzitter van het provinciehoofdbureau bedoeld in artikel 94bis, § 2», worden vervangen door de woorden «de voorzitter van het gewestbureau»;

– in artikel 180septies, § 1, eerste lid, 4°, de woorden «modellen Ibis-a en Ibis-b» worden vervangen door de woorden «Ibis-a»;

– à l'alinéa 1er de l'article 180ter et à l'alinéa 1er du § 1er de l'article 180quinquies, la référence à l'article 107 par une référence à l'article 7bis et 8 de la présente loi;

lire:

– à l'alinéa 1er du § 1er de l'article 180bis, au lieu des mots «des Chambres législatives», les mots «du Conseil»;

– à l'alinéa 3 du § 4 de l'article 180bis, au lieu des mots «au président du bureau principal de circonscription et au président du bureau principal de province», les mots «au président du bureau régional»;

– à l'alinéa 1er du § 2 de l'article 180quinquies, au lieu des mots «le président du bureau principal de la circonscription, pour l'élection de la Chambre des représentants, et le président du bureau principal de province visé à l'article 94bis, § 2, pour l'élection du Sénat», les mots «le président du bureau régional» et au lieu des mots «les bulletins de vote pour chacune des chambres législatives», les mots «les bulletins de vote pour le Conseil»;

– à l'alinéa 1er du § 6 de l'article 180quinquies, au lieu des mots «pour chacune des circonscriptions en ce qui concerne l'élection à la Chambre des représentants et, pour chacun des collèges, en ce qui concerne l'élection au Sénat», les mots «pour la circonscription», et au lieu des mots «soit par le président du bureau principal de circonscription, soit par le président du bureau principal de province visé par l'article 94bis, § 2», les mots «par le président du bureau régional»;

– à l'alinéa 2 du § 6 de l'article 180quinquies, au lieu des mots «soit au président du bureau principal de circonscription, soit au président du bureau principal de collège selon qu'il s'agit des résultats pour la Chambre des représentants ou des résultats pour le Sénat», les mots «au président du bureau régional» et au lieu des mots «au président du bureau principal de circonscription et au président du bureau principal de collège», les mots «au président du bureau régional»;

– à l'alinéa 1er du § 1er de l'article 180septies, au lieu des mots «le président du bureau principal de circonscription en ce qui concerne la chambre des représentants et le président du bureau principal de province visé par l'article 94bis, § 2», les mots «le président du bureau régional»;

– à l'alinéa 1er, 4° du § 1er de l'article 180septies, au lieu des mots «modèles Ibis-a et Ibis-b», les mots «Ibis-a»;

– in artikel 180*septies*, § 1, derde lid, de woorden «de kieskringhoofdbureaus en de provinciehoofdbureaus» worden vervangen door de woorden «het gewestbureau»;

– in artikel 180*septies*, § 4, eerste lid, de woorden «De voorzitter van het kieskringhoofdbureau of de voorzitter van het provinciehoofdbureau naargelang het gaat om de verkiezing voor de Kamer van volksvertegenwoordigers of voor de Senaat» worden vervangen door de woorden «De voorzitter van het gewestbureau»;

– in artikel 180*septies*, § 5, de woorden «de voorzitter van het kieskringhoofdbureau en de voorzitter van het provinciehoofdbureau» telkens worden vervangen door de woorden «de voorzitter van het gewestbureau»;

– in artikel 180*septies*, § 5, derde lid, de woorden «van deze kieskring of van deze provincie» worden vervangen door de woorden «van deze kieskring»;

– in artikel 180*septies*, § 5, vijfde lid, de woorden «de kieskring of het college» worden vervangen door de woorden «de kieskring».

Art. 21 *ter*. — Het bij het Kieswetboek gevoegde model *Ibis-a*, waarnaar wordt verwezen in artikel 180*septies*, § 1, eerste lid, 4°, is van toepassing op de verkiezing van de Raad. Het opschrift van het model moet worden gelezen als betrekking hebbende op de verkiezing van de Raad.».

HOOFDSTUK IV

Wijziging aan de wet van 6 juli 1990 tot regeling van de wijze waarop de Raad van de Duitstalige Gemeenschap wordt verkozen

Art. 4

Artikel 5, § 1, eerste lid, 3°, van de wet van 6 juli 1990 tot regeling van de wijze waarop de Raad van de Duitstalige Gemeenschap wordt verkozen, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«3° ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van een gemeente van het Duitse taalgebied of ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters die worden bijgehouden in de Belgische diplomatieke of consulaire beroeps-posten».

Art. 5

In dezelfde wet wordt een titel *IVbis* ingevoegd, met als opschrift «Stemming van de Belgen in het buitenland».

Die titel omvat de artikelen 48*bis* en 48*ter*, luidend als volgt:

– à l'alinéa 3 du § 1er de l'article 180*septies*, au lieu des mots «les bureaux principaux de circonscription et de province», les mots «le bureau régional»;

– à l'alinéa 1er du § 4 de l'article 180*septies*, au lieu des mots «le président du bureau principal de circonscription et le président du bureau principal de province selon qu'il s'agit de l'élection pour la Chambre des représentants ou pour le Sénat», les mots «le président du bureau régional»;

– au § 5 de l'article 180*septies*, à chaque fois, au lieu des mots «le président du bureau principal de circonscription et le président du bureau principal de province», les mots «le président du bureau régional»;

– à l'alinéa 3 du § 5 de l'article 180*septies*, au lieu des mots «de cette circonscription ou de cette province», les mots «de cette circonscription»;

– à l'alinéa 5 du § 5 de l'article 180*septies*, au lieu des mots «la circonscription ou le collège», les mots «la circonscription».

Art. 21 *ter*. — Le modèle *Ibis-a* auquel fait référence l'article 180*septies*, § 1er, alinéa 1er, 4°, et annexé au Code électoral est applicable à l'élection du Conseil. L'intitulé du modèle doit être lu comme visant l'élection du Conseil.».

CHAPITRE IV

Modification à la loi du 6 juillet 1990 réglant les modalités de l'élection du Conseil de la Communauté germanophone

Art. 4

L'article 5, § 1er, alinéa 1er, 3° de la loi du 6 juillet 1990 réglant les modalités de l'élection du Conseil de la Communauté germanophone est remplacé par la disposition suivante:

«3° être inscrit aux registres de population d'une commune de la région de langue allemande ou être inscrit aux registres de la population tenus dans les postes diplomatiques ou consulaires de carrière».

Art. 5

Dans la même loi, est inséré un titre *IVbis* intitulé «Vote des Belges résidant à l'étranger».

Ce titre comprend les articles 48*bis* et 48*ter*, rédigé comme suit:

«HOOFDSTUK IVBIS

Stemming van de Belgen in het buitenland

Art. 48*bis*. — De artikelen 180 tot 180*septies* van het Kieswetboek zijn van toepassing op de verkiezing van de Raad, met uitzondering van § 6, eerste en tweede lid van artikel 180*bis*, van § 4, tweede lid, van artikel 180*quinquies* en van § 5, vierde lid, van artikel 180*septies*, met dien verstande dat:

- in artikel 180, eerste en vijfde lid, de verwijzing naar artikel 1 wordt vervangen door een verwijzing naar artikel 5 van deze wet;
- in artikel 180*bis*, § 4, derde lid, de verwijzing naar artikel 10, § 1, eerste lid, wordt vervangen door een verwijzing naar artikel 7 van deze wet;
- in artikel 180*ter*, eerste lid, en in artikel 180*quinquies*, § 1, eerste lid, de verwijzing naar artikel 107 telkens wordt vervangen door een verwijzing naar de artikelen 9 en 10 van deze wet;
- in artikel 180*bis*, § 1, eerste lid, de woorden «van de federale Wetgevende Kamers» worden vervangen door de woorden «van de Raad»;
- in artikel 180*bis*, § 4, derde lid, de woorden «naar de voorzitter van het kieskringhoofdbureau en naar de voorzitter van het provinciehoofdbureau» worden vervangen door de woorden «naar de voorzitter van het hoofdbureau»;
- in artikel 180*quinquies*, § 2, eerste lid, de woorden «de voorzitter van het kieskringhoofdbureau, voor de verkiezing van de Kamer van volksvertegenwoordigers, en de voorzitter van het provinciehoofdbureau bedoeld in artikel 94*bis*, § 2, voor de verkiezing van de Senaat» worden vervangen door de woorden «de voorzitter van het hoofdbureau», en de woorden «de stembiljetten voor elk van de twee wetgevende kamers» worden vervangen door de woorden «de stembiljetten voor de Raad»;
- in artikel 180*quinquies*, § 6, eerste lid, de woorden «voor elk van de kieskringen, wat de verkiezing van de Kamer van volksvertegenwoordigers betreft, en voor elk van de colleges, wat de verkiezing van de Senaat betreft», worden vervangen door de woorden «voor de kieskring», en de woorden «hetzij de voorzitter van het kieskringhoofdbureau, hetzij de voorzitter van het provinciehoofdbureau bedoeld in artikel 94*bis*, § 2» worden vervangen door de woorden «de voorzitter van het hoofdbureau»;
- in artikel 180*quinquies*, § 6, tweede lid, de woorden «naar hetzij de voorzitter van het kieskringhoofdbureau, hetzij de voorzitter van het collegehoofdbureau, naargelang het gaat om de resultaten voor de Kamer

«CHAPITRE IVBIS

Vote des Belges résidant à l'étranger

Art. 48*bis*. — Les articles 180 à 180*septies* du Code électoral sont applicables à l'élection du Conseil, à l'exception du § 6, alinéas 1er et 2 de l'article 180*bis*, du § 4, alinéa 2, de l'article 180*quinquies* et du § 5, alinéa 4, de l'article 180*septies*.

Toutefois, pour cette application, il y a lieu de:

remplacer:

- aux alinéas 1er et 5 de l'article 180, la référence à l'article 1er, par une référence à l'article 5 de la présente loi;
- à l'alinéa 3 du § 4 de l'article 180*bis*, la référence à l'article 10, § 1er, alinéa 1er, par une référence à l'article 7 de la présente loi;
- à l'alinéa 1er de l'article 180*ter* et à l'alinéa 1er du § 1er de l'article 180*quinquies*, la référence à l'article 107 par une référence aux articles 9 et 10 de la présente loi;

lire:

- à l'alinéa 1er du § 1er de l'article 180*bis*, au lieu des mots «des Chambres législatives», les mots «du Conseil»;
- à l'alinéa 3 du § 4 de l'article 180*bis*, au lieu des mots «au président du bureau principal de circonscription et au président du bureau principal de province», les mots «au président du bureau principal»;
- à l'alinéa 1er du § 2 de l'article 180*quinquies*, au lieu des mots «le président du bureau principal de la circonscription, pour l'élection de la Chambre des représentants, et le président du bureau principal de province visé à l'article 94*bis*, § 2, pour l'élection du Sénat», les mots «le président du bureau principal» et au lieu des mots «les bulletins de vote pour chacune des chambres législatives», les mots «les bulletins de vote pour le Conseil»;
- à l'alinéa 1er du § 6 de l'article 180*quinquies*, au lieu des mots «pour chacune des circonscriptions en ce qui concerne l'élection à la Chambre des représentants, et pour chacun des collèges, en ce qui concerne l'élection au Sénat», les mots «pour la circonscription», et au lieu des mots «soit par le président du bureau principal de circonscription, soit par le président du bureau principal de province visé par l'article 94*bis*, § 2», les mots «par le président du bureau principal»;
- à l'alinéa 2 du § 6, de l'article 180*quinquies*, au lieu des mots «soit au président du bureau principal de circonscription, soit au président du bureau principal de collège selon qu'il s'agit des résultats pour la Chambre

van volksvertegenwoordigers of de resultaten voor de Senaat», worden vervangen door de woorden «naar de voorzitter van het hoofdbureau», en de woorden «de voorzitter van het kieskringhoofdbureau en de voorzitter van het collegehoofdbureau» worden vervangen door de woorden «de voorzitter van het hoofdbureau»;

– in artikel 180septies, § 1, eerste lid, de woorden «de voorzitter van het kieskringhoofdbureau, voor de verkiezing van de Kamer van volksvertegenwoordigers, en de voorzitter van het provinciehoofdbureau bedoeld in artikel 94bis, § 2», worden vervangen door de woorden «de voorzitter van het hoofdbureau»;

– in artikel 180septies, § 1, eerste lid, 4°, de woorden «modellen Ibis-a en Ibis-b» worden vervangen door de woorden «Ibis-a»;

– in artikel 180septies, § 1, derde lid, de woorden «de kieskringhoofdbureaus en de provinciehoofdbureaus» worden vervangen door de woorden «het hoofdbureau»;

– in artikel 180septies, § 4, eerste lid, de woorden «De voorzitter van het kieskringhoofdbureau of de voorzitter van het provinciehoofdbureau naargelang het gaat om de verkiezing voor de Kamer van volksvertegenwoordigers of voor de Senaat» worden vervangen door de woorden «De voorzitter van het hoofdbureau»;

– in artikel 180septies, § 5, de woorden «de voorzitter van het kieskringhoofdbureau en de voorzitter van het provinciehoofdbureau» telkens worden vervangen door de woorden «de voorzitter van het hoofdbureau»;

– in artikel 180septies, § 5, derde lid, de woorden «van deze kieskring of van deze provincie» worden vervangen door de woorden «van deze kieskring»;

– in artikel 180septies, § 5, zesde lid, de woorden «de kieskring of het college» worden vervangen door de woorden «de kieskring».

Art. 48ter. — Het bij het Kieswetboek gevoegde model Ibis-a, waarnaar wordt verwezen in artikel 180septies, § 1, eerste lid, 4°, is van toepassing op de verkiezing van de Raad. Het opschrift van het model moet worden gelezen als betrekking hebbende op de verkiezing van de Raad.».

des représentants ou des résultats pour le Sénat», les mots «au président du bureau principal» et au lieu des mots «au président du bureau principal de circonscription et au président du bureau principal de collège», les mots «au président du bureau principal»;

– à l'alinéa 1er du § 1er de l'article 180septies, au lieu des mots «le président du bureau principal de circonscription en ce qui concerne la Chambre des représentants et le président du bureau principal de province visé par l'article 94bis, § 2», les mots «le président du bureau principal»;

– à l'alinéa 1er, 4° du § 1er de l'article 180septies, au lieu des mots «modèles Ibis-a et Ibis-b», les mots «Ibis-a»;

– à l'alinéa 3 du § 1er de l'article 180septies, au lieu des mots «les bureaux principaux de circonscription et de province», les mots «bureau principal»;

– à l'alinéa 1er du § 4 de l'article 180septies, au lieu des mots «le président du bureau principal de circonscription et le président du bureau principal de province selon qu'il s'agit de l'élection pour la Chambre des représentants ou pour le Sénat», les mots «le président du bureau principal»;

– au § 5 de l'article 180septies, à chaque fois, au lieu des mots «le président du bureau principal de circonscription et le président du bureau principal de province», les mots «le président du bureau principal»;

– à l'alinéa 3 du § 5 de l'article 180septies, au lieu des mots «de cette circonscription ou de cette province», les mots «de cette circonscription»;

– à l'alinéa 6 du § 5, de l'article 180septies, au lieu des mots «la circonscription ou le collège», les mots «la circonscription».

Art. 48ter. — Le modèle Ibis-a auquel fait référence l'article 180septies, § 1er, alinéa 1er, 4°, et annexé au Code électoral, est applicable à l'élection du Conseil. L'intitulé du modèle doit être lu comme visant l'élection du Conseil.».

HOOFDSTUK V

Inwerkingtreding

Art. 6

Deze wet treedt in werking op een door de Koning bepaalde datum, uiterlijk bij de volgende algehele vernieuwing van de Waalse Gewestraad, het Vlaams Parlement, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Raad van de Duitstalige Gemeenschap.

16 juli 2007

CHAPITRE V

Entrée en vigueur

Art. 6

La présente loi entre en vigueur à la date déterminée par le Roi, sans que cette date puisse être postérieure au prochain renouvellement intégral du Conseil régional wallon, du Parlement flamand, du Conseil régional Bruxellois et du Conseil de la Communauté germanophone.

16 juillet 2007

Daniel BACQUELAINE (MR)
Corinne DE PERMENTIER (MR)
François-Xavier de DONNEA (MR)
Jacqueline GALANT (MR)
Daniel DUCARME (MR)